

PREDLOG ZA JAVNO RAZPRAVO

Na podlagi 109. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo) je Državni zbor na seji dne __ sprejel

R E S O L U C I J O

o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije (ReSNV-__)

1. Uvod

Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: resolucija) je temeljni razvojno-usmerjevalni dokument na področju nacionalne varnosti. Zato se z resolucijo opredeljujejo nacionalni interesi in nacionalnovarnostni cilji Republike Slovenije, viri ogrožanja varnosti in varnostna tveganja države, analizira varnostno okolje, določa izhodišča politike odzivanja Republike Slovenije na posamezne varnostne grožnje in tveganja ter določa najširše sistemsko-organizacijske rešitve celovitega delovanja države pri zagotavljanju nacionalne varnosti.

Zagotavljanje nacionalne varnosti Republike Slovenije temelji na Ustavi Republike Slovenije, spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter demokracije in načel pravne države. Pri tem se upoštevajo sprejeti nacionalni razvojni dokumenti, zakoni in podzakonski akti in spoštujejo načela mednarodnega prava ter pravice in obveznosti Republike Slovenije, prevzete z mednarodnimi pogodbami.

Resolucija predstavlja podlago za pripravo in dopolnjevanje posebnih strateških in drugih razvojnih ter doktrinarnih dokumentov na področju nacionalne varnosti in za normativno, organizacijsko ter vsebinsko urejanje vprašanj v zvezi z zagotavljanjem nacionalne varnosti Republike Slovenije.

2. Interesi in cilji Republike Slovenije

Izhodišče za zagotavljanje nacionalne varnosti Republike Slovenije so nacionalni interesi in nacionalnovarnostni cilji Republike Slovenije, ki izhajajo iz temeljnih vrednot slovenske družbe, ki so zapisane v ustavi Republike Slovenije. Njihovo uresničevanje prispeva k dobrobiti in napredku Republike Slovenije ter njenih prebivalcev, zato zaščita in obramba nacionalnih interesov ter ciljev predstavljata srž zagotavljanja nacionalne varnosti.

2.1 Nacionalni interesi Republike Slovenije

Nacionalni interesi Republike Slovenije so življenjski in strateški. Trajna življenjska interesa Republike Slovenije sta ohranitev neodvisnosti, suverenosti in ozemelske celovitosti države ter ohranitev nacionalne identitete, kulture in samobitnosti slovenskega naroda tako znotraj mednarodno priznanih meja Republike Slovenije kot v zamejstvu in po svetu.

Strateški interesi Republike Slovenije so priznavanje in spoštovanje nedotakljivosti njenih mednarodno priznanih meja in državnega območja, vključno s stikom teritorialnega morja z odprtim morjem in zračnim prostorom Republike Slovenije, delovanje demokratičnega parlamentarnega političnega sistema, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, krepitev pravne in socialne države, blaginja prebivalcev in celovit razvoj družbe, zaščita življenja in visoka stopnja vseh oblik varnosti prebivalcev, zaščita pravic in razvoj slovenske avtohtone narodne skupnosti v sosednjih državah, mir, varnost in stabilnost v svetu ter ohranitev okolja in naravnih virov Republike Slovenije.

Republika Slovenija bo svoje življenjske in strateške interese uresničevala samostojno, z intenzivnim dvostranskim delovanjem in z dejavno vlogo v regiji ter v Organizaciji združenih narodov, Evropski uniji, Natu in drugih mednarodnih organizacijah. Pri tem bo uporabljala mehanizme in sredstva, ki so skladni z določili mednarodnega prava.

2.2 Nacionalnovarnostni cilji Republike Slovenije

Republika Slovenija bo svoje življenjske in strateške interese uveljavljala z uresničevanjem nacionalnovarnostnih ciljev preko celovitega in povezljivega delovanja vseh subjektov in jasno določenih pristojnosti in procesov posameznih nosilcev ter mehanizmov na področju nacionalne varnosti. Ti cilji so: zagotovitev visoke stopnje varnosti in blaginje Republike Slovenije ter njenih državljanov in državljanov, zaščita in krepitev ustavnih načel in slovenske nacionalne identitete, učinkovito delovanje pravne in socialne države, varovanje okolja in trajnostni razvoj gospodarstva ter povezanost med gospodarskimi cilji države in nacionalnovarnostnim sistemom, krepitev mednarodnega ugleda, politično-varnostnega položaja in prepoznavnosti Republike Slovenije, zavedanje prepletenosti nacionalnovarnostnih ciljev s cilji in interesi zaveznikov in partnerjev, zagotavljanje strateških virov za krepitev vseh struktur nacionalnovarnostnega sistema in krepitev dobrih odnosov s sosednjimi in z drugimi državami.

3. Geopolitični in geostrateški položaj Republike Slovenije ter njeno mednarodno varnostno okolje

3.1 Geopolitični in geostrateški položaj Republike Slovenije

Republika Slovenija je celinska in pomorska država. Njen geostrateški položaj v evropskem in širšem prostoru je poseben in ostaja takšen tudi v razmerah vse močnejše globalizacije in krepitve transnacionalnih povezav.

Leži na stičišču srednjeevropskega, južноеvropskega in sredozemskega geostrateškega ter geopolitičnega prostora. To predstavlja politične, gospodarske, družbene, kulturne in druge prednosti ter priložnosti, kot tudi določena varnostna tveganja.

Ozemlje Republike Slovenije prečkajo najkrajše kopenske poti, ki zahodno in srednjo Evropo povezujejo z jugovzhodno Evropo in Azijo, ter najkrajše in najugodnejše poti iz srednjeevropskih celinskih območij do obale Jadranskega morja in iz vzhodne in jugovzhodne Evrope do Apeninskega polotoka. Prav tako se nahaja na širšem interesnem območju med Jadranskim, Baltskim in Črnim morjem. Oskrba Republike Slovenije in širšega evropskega prostora je zelo odvisna od delovanja pristanišč v Severnem Jadranu, pomorskega prometa, kopenskih poti ter zračnega prometa.

Na ozemlju Republike Slovenije se križajo geopolitični interesi, zato je ozemlje Republike Slovenije predmet različnih politično-vojaških ocen in načrtov.

Pomembne primerjalne prednosti Republike Slovenije kot članice Evropske unije in Nata bodo tudi v prihodnje izhajale iz njenih zgodovinskih, političnih, gospodarskih, socialnih, etničnih, kulturnih in drugih povezav z območjem Jugovzhodne Evrope. Te prednosti bo Republika Slovenija optimalno izkoristila pri oblikovanju lastnega prispevka h krepitvi politične stabilnosti in varnosti v regiji, kar bo pomembno z vidika zagotavljanja dobrih političnih in gospodarskih odnosov z državami te regije ter s tem zaščite lastnih nacionalnih interesov. V tem okviru bo posebno pozornost namenila krepitvi odnosov in sodelovanju z državami v regiji, ki niso vključene v evroatlantske integracije, schengenski prostor ali Evropsko unijo oziroma sodelovanje s tistimi državami, ki to regijo prepoznavajo kot del njihovega interesnega območja.

3.2 Mednarodno varnostno okolje Republike Slovenije

Po desetletjih popuščanja napetosti v mednarodnem varnostnem okolju, se te v njem ponovno povečujejo. Sodobno mednarodno varnostno okolje se naglo in v temeljih spreminja. Zaradi negativnih posledic procesov globalizacije ter odzivov nanje je postalo bolj povezano, kompleksnejše in negotovo. Prihaja do dolgoročnih sprememb v ravnovesju gospodarskih in vojaških sil. Ključni dejavniki so multipolarnost, širok nabor groženj in akterjev ogrožanja z okrepljeno vlogo nedržavnih akterjev, nestabilnost neposredne sosesčine in na globalni ravni, erozija demokratičnih vrednot, mednarodne pravne ureditve in multilateralizma, uveljavljanje enostranskih interesov ter omejena sposobnost odzivanja s strani mednarodne globalne skupnosti. S tem se otežuje doseganje kompromisov in naslavljanje globalnih izzivov. Pojavljajo se nove oblike groženj, ki jih omogoča hiter tehnološki napredek in globalizacijski učinki.

V mednarodnem varnostnem okolju se bodo pojavljala predvsem naslednja tveganja, grožnje in izzivi: (1) hibridne grožnje, (2) informacijsko-kibernetске grožnje, (3) obveščevalna dejavnost tujih akterjev,

(4) vojaške grožnje, (5) krizna žarišča, (6) terorizem in nasilni ekstremizem, (7) nedovoljene dejavnosti na področju konvencionalnega orožja, orožij za množično uničevanje, jedrskih in raketnih tehnologij, (8) hude in organizirane oblike kriminala, (9) nezakonite migracije, (10) podnebne spremembe, (11) globalna finančna, gospodarska, tehnološka in socialna tveganja, (12) ogrožanje javne varnosti, (13) naravne in druge nesreče, (14) omejenost naravnih virov in degradacija življenjskega okolja in (15) zdravstveno-epidemiološke grožnje.

Poleg pojava novih oblik ogrožanja nacionalne varnosti se v Evroatlantskem območju in širše ponovno pojavljajo raznovrstne oblike rivalstva med regionalnimi silami.

Republika Slovenija skupaj z zavezniki prepoznava pas nestabilnosti, ki obkroža Evropsko unijo in Nato zavezništva. Evropska unija in zavezništvo se spoprijemata s celotnim naborom varnostnih tveganj in groženj iz vseh geografskih smeri. Za Republiko Slovenijo so ključni predvsem tisti iz vzhodne in južne smeri.

V močno soodvisnem sodobnem mednarodnem varnostnem okolju, si nobena država svoje (nacionalne) varnosti ne more več zagotavljati povsem samostojno. Zato je zlasti za evroatlantski prostor, v katerem sta ključna dejavnika ohranjanja in zagotavljanja mednarodnega miru in varnosti Evropska unija in Nato, značilno zunanje politično, gospodarsko, kulturno, znanstveno-tehnološko, varnostno, obrambno, obveščevalno-varnostno, zaščitno-reševalno ter drugo povezovanje in sodelovanje držav, kar prinaša temu prostoru, kot celoti, večjo varnost in stabilnost. Stabilnost in varnost evroatlantskega prostora pa sta močno odvisna tudi od procesa nadaljnje krepitve Evropske unije in Nata.

4. Viri ogrožanja in tveganja nacionalne varnosti Republike Slovenije

V mednarodnem in nacionalnovarnostnem okolju se soočamo z raznovrstnimi sodobnimi viri ogrožanja in tveganja varnosti. Njihovi nosilci so tako državni kot nedržavni akterji, po naravi pa so kompleksni, pogosto težko predvidljivi in imajo lahko multiplikativen značaj in učinek. Republika Slovenija je na različne vire tveganja in ogrožanja dodatno občutljiva zaradi velikosti ozemlja, svoje geografske raznolikosti, omejenosti naravnih virov, ozemeljske prehodnosti ter vpetosti v mednarodno okolje.

Zaradi narave in pojavnih oblik sodobnih groženj je težko določiti jasno razmejitev med globalnimi in zgolj nacionalnimi grožnjami. Posamezne grožnje lahko s časom spreminjajo svojo pojavno obliko ter stopnjo ogrožanja nacionalne varnosti Republike Slovenije. Na nacionalno varnost Republike Slovenije vplivajo nekatere sodobne grožnje, tudi če se te ne pojavljajo neposredno na ozemlju Republike Slovenije, ali v njeni neposredni okoliščini.

Z namenom učinkovitega spremljanja in odzivanja na hitro spreminjajoče varnostno okolje, bo letno izdelana nacionalna ocena varnostnih tveganj in groženj.

4.1 Hibridne grožnje

Hibridne grožnje niso nove oblike groženj, ampak implikacije že obstoječih subverzivnih oblik, katerih hitrost, obseg in pogostost pojavljanja, se je s pomočjo sodobnih tehnologij okrepila. Hibridne grožnje so večdimenzionalne, izredno horizontalno razpršene in zajemajo predvsem politično-diplomatski, informacijski, vojaški, gospodarski, finančni, obveščevalni, pravni vidik, pri čemer je vsak hibridni scenarij lahko drugačen, zato morajo biti temu prilagojeni tudi odzivi.

Hibridne grožnje predstavljajo medsebojno povezano, kompleksno in nepredvidljivo visoko integrirano uporabo prikrite ali odkrite kombinacije tradicionalnih in neregularnih vojaških in civilnih ter kriminalnih metod in sredstev, ki jih vodijo in izvajajo državni in nedržavni akterji. Ti se poslužujejo različnih metod, vrst in načinov hibridnega delovanja, s čimer se zamegljuje meja med mirom, krizo, konfliktom in vojno. Dejavnosti hibridnih akterjev so usmerjene v šibke točke ciljane države ali družbe, z namenom destabilizacije, povzročanja zmede in povečanja ranljivosti z namenom doseganja lastnih geopolitičnih interesov in vpliva.

Akterji s svojimi hibridnimi metodami, dezinformacijami, lažnimi novicami, vpletanjem v demokratične politične procese, vplivajo na stabilnost demokratično izvoljenih struktur oblasti, ustavne in družbene ureditve ter mednarodnih institucij, ovirajo in slabijo zmožnost demokratičnega in ustavno opredeljenega političnega odločanja in oblikovanja učinkovite nacionalne politične agende, sprožajo radikalizacijo in rekrutacijo skrajnih gibanj ter vplivajo na javno mnenje v državi, kar dosegajo z usmerjanjem akterjev, ki so tako zlorabljeni za hibridno delovanje. Posebej ukrojeni kibernetški napadi

z zlorabo informacijske tehnologije in z metodo sabotaže predstavljajo izziv za vzdrževanje odpornosti ključnih funkcij države in družbe ter kritične infrastrukture. Izvajajo ekonomsko vplivanje in izsiljevanja ter nezakonite izrabe finančnih sistemov tudi za financiranja terorizma ali da vplivajo na nacionalne strukture. Dejavnosti hibridnih akterjev so bolj ali manj podprte z intenzivnim obveščevalnim delovanjem. Upravičena je domneva, da bodo vojaške hibridne oblike delovanja poleg ne/konvencionalnega vojskovanja, lahko vključevale tudi zlorabo orožja za množično uničevanje ter teroristična delovanja, na lokalno omejenem teritoriju tudi z uporabo jedrskih, radioloških, kemičnih in bioloških elementov.

4.2 Informacijsko-kibernetske grožnje

Značilnost kibernetskega okolja so globalna narava, asimetričnost in horizontalnost, kar se odraža v odsotnosti geografskih in časovnih omejitev, težavni določljivosti dejanskega vira in subjekta ogrožanja ter v dejstvu, da gre lahko za aktivnost državnih in nedržavnih elementov. Ranljivost sodobne družbe izhaja iz močne odvisnosti od neprekinjenosti in zanesljivosti delovanja informacijskih tehnologij in sistemov. S tem je izpostavljena resnim grožnjam za delovanje javnega in zasebnega sektorja ter ključnih funkcij družbe in države ter kritične infrastrukture, zato je zagotavljanje suverenosti Republike Slovenije v kibernetskem prostoru izrednega pomena.

Ključno grožnjo nacionalni informacijsko-komunikacijski infrastrukturi in kritični informacijsko-komunikacijski infrastrukturi, predstavljajo kibernetski napadi in vdori, spletno vohunjenje, širjenje dezinformacij, kibernetski kriminal in terorizem ter druge oblike, ki imajo lahko velik negativen medpodročni vpliv na gospodarstvo in finančni sistem, varnost državljanov, delovanje političnega sistema in mednarodni ugled države, delovanje kritične infrastrukture, javno varnost, obrambne sposobnosti, zagotavljanje osnovnih življenjskih dobrin in delovanje sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

4.3 Obveščevalna dejavnost tujih akterjev

Tuji obveščevalni akterji s svojim delovanjem ogrožajo varnostne, politične in gospodarske interese Republike Slovenije ter izkoriščajo njeno ozemlje za delovanje proti tretjim državam. Obveščevalno dejavnost proti slovenskim interesom izvajajo s pomočjo klasičnih oblik pridobivanja podatkov s človeškimi viri ter z izkoriščanjem sodobnih informacijskih tehnologij in sistemov.

Z aktivnejšo vlogo Republike Slovenije v okviru mednarodne skupnosti, zlasti v Evropski uniji in Natu, se je okrepilo klasično obveščevalno delovanje nekaterih tujih držav proti Republiki Sloveniji. Pri tem izstopa interes za pridobitev vseh vrst tajnih podatkov ter zanimanje za slovenske diplomatske in gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju.

Tuje obveščevalne in varnostne službe bi lahko tudi v prihodnje agresivneje delovale proti predstavnikom Republike Slovenije v tujini, zlasti proti tistim, ki so udeleženi v mednarodnih operacijah in misijah, in tistim, ki diplomatsko in poslovno delujejo v tujini.

4.4 Vojaške grožnje

Vojaške grožnje bodo v prihodnje še vedno predvsem posledica povečanega števila in zaostrovanja lokalnih in regionalnih nestabilnosti, ki lahko hitro presežejo svoj okvir, zaradi konfliktnih interesov globalnih centrov moči. Globalni, z njim pa evroatlantski prostor, sta po koncu hladne vojne zopet izpostavljena tveganju za vojaški spopad večjih razsežnost. Bojišče poleg kopnega, morja in zraka obsega tudi kibernetsko dimenzijo in vesolje.

V vojaških spopadih prihodnosti se nasprotniki ne bodo samo države, temveč tudi v različni nedržavni ali nadnacionalni akterji. Zaradi različne uporabnosti in učinkovitosti konvencionalnih in nekonvencionalnih vojaških zmogljivosti, bo postala vse bolj pogosta in pomembna oblika ogrožanja varnosti, hibridno delovanje. To poleg konvencionalnih vključuje tudi uporabo terorističnih, kriminalnih in drugih neregularnih oblik delovanja, informacijske tehnologije ter različnih gospodarskih in drugih sredstev z namero celovite destabilizacije državnih in družbenih struktur pod pragom odkritega oboroženega konflikta. Ob tem lahko mnogi po naravi nevojaški dejavniki nestabilnosti, na primer omejevanje dostopa do skupnih dobrin, napadi na kritično infrastrukturo, kibernetski napadi, množične migracije, epidemije in pandemije, naravne in druge nesreče, zaradi njihovega multiplikativnega učinka zahtevajo sodelovanje vojaških zmogljivosti z namenom njihovega obvladovanja.

Varnostno okolje na obrobju evroatlantskega prostora postaja vse bolj nepredvidljivo. Tako se na njegovem vzhodu soočamo z resnim povečevanjem vojaške ogroženosti, medtem ko se na jugu in jugovzhodu soočamo z nestabilnostmi, z možnostjo njihovega preoblikovanja v asimetrične grožnje. Ena največjih sprememb je povečano tveganja večjega in dolgotrajnejšega regionalnega vojaškega konflikta, ki lahko prerase v konflikt širših razsežnosti in zaradi česar je zaznavno odločno vračanje h krepitvi odvrtačne in obrambne države ter kolektivne obrambe v okviru zveze Nato. Odraž in posledica tega je tudi krepitev in razvoj vojaških zmogljivosti Evropske unije ter oblikovanja novih pobud okrepljene skupne varnostne in obrambne politike Evropske unije.

Zaradi navedenega in geostrateškega položaja Republike Slovenije je mogoče pričakovati, da bi bilo v primeru bistveno poslabšanih mednarodnih ali regionalnih politično-varnostnih razmer ozemlje Republike Slovenije lahko izpostavljeno neposrednim vojaškim grožnjam, v prvi fazi predvsem udarom iz razdalje po ključnih infrastrukturnih objektih, ki omogočajo strateško mobilnost vojaških sil, v kasnejših fazah pa tudi grožnji ozemeljski celovitosti države. Nestabilne politično-varnostne razmere in oboroževalna tekma na jugovzhodu Evrope, predvsem pa realna možnost nove globalne oboroževalne tekme, katere del bi bila tudi Evropa, pa opozarjajo na latentno prisotnost vojaških groženj tudi v širšem globalnem in regionalnem prostoru.

Zaradi aktivnega sodelovanja Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in misijah so vojaškim grožnjam vseskozi izpostavljeni tudi pripadniki večine slovenskih kontingentov pri opravljanju svojih nalog v tujini, tudi v povezavi z uporabo elementov hibridnega delovanja.

4.5 Krizna žarišča

Krizna žarišča z oboroženimi spopadi in spopadi nizke intenzivnosti ogrožajo mednarodni mir in varnost. Posledično se mednarodna skupnost sooča s pojavom nestabilnih in nedelujočih držav, aktivnostmi terorističnih in skrajnih oboroženih skupin, porastom organiziranega kriminala ter grobimi kršitvami človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Vse to neposredno vpliva na širšo regionalno in globalno stabilnost, razvoj, migracijske tokove ter nastajanje zatočišč za delovanje terorističnih skupin, nasilnega ekstremizma in organiziranega kriminala.

Republika Slovenija se kot članica Organizacije združenih narodov, Evropske unije, Nata in drugih mednarodnih organizacij sooča tudi z geografsko bolj oddaljenimi regionalnimi kriznimi žarišči. Dogajanja na bolj oddaljenih kriznih žariščih imajo lahko posledice tudi na nacionalno varnost Republike Slovenije.

Izraziti vpliv na nacionalno varnost Republike Slovenije ima nedokončana pokonfliktna in politična tranzicija Zahodnega Balkana, ki se kaže predvsem v večji verjetnosti nastanka nevojaških virov ogrožanja, kot so organiziran kriminal, korupcija, nezakonite migracije in trgovina z ljudmi, orožjem in drogami ter terorizem in nasilni ekstremizem. Tudi odprta etnična in verska vprašanja v regiji ostajajo potencialno tveganje za nacionalno varnost Republike Slovenije. V regiji ostajajo pereča tudi nerešena mejna vprašanja med državami.

Republika Slovenija skladno s svojimi nacionalnimi interesi sodeluje v mednarodnih operacijah in misijah na posameznih kriznih žariščih, s čimer dejavno prispeva k mednarodnemu miru, varnosti in stabilnosti. Prisotnost Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in misijah na kriznih območjih lahko pomeni tudi tveganje v smislu izpostavljenosti terorizmu in drugim oblikam nevojaških groženj. Povečuje se tudi možnost, da postanejo mednarodne sile na kriznih žariščih, v katerih sodelujejo predstavniki Republike Slovenije, tarča napada pripadnikov sprtih strani, nasilnih ekstremističnih skupin in organiziranega kriminala.

4.6 Terorizem in nasilni ekstremizem

Terorizem in nasilni ekstremizem predstavljajo eno najpomembnejših varnostnih tveganj in groženj. Pojavne oblike terorizma in nasilnega ekstremizma se v zadnjih letih močno spreminjajo. Zaznamujejo jih izrazita dinamika in celovitost, uporaba širokega nabora instrumentov, prav tako je značilna vse večja individualizacija. Na obstoj in nastanek pogojev za radikalizacijo, ki vodi v nasilni ekstremizem ali terorizem, vplivajo različni socialni, ekonomski, politični in varnostni dejavniki. Pojav in širjenje terorizma ostajata tesno povezana tudi z ideološko, politično, versko, ekonomsko in socialno motivirano radikalizacijo relativno majhnega dela civilne družbe, zaradi česar terorizem tudi v evroatlantskem okolju postaja vse pogostejša pojavnost oblika dolgoročne grožnje.

V sodobnih razmerah se terorizem povezuje z drugimi varnostnimi grožnjami, zlasti z organiziranim kriminalom, nedovoljenimi dejavnostmi na področju orožij za množično uničevanje in jedrske tehnologije, nezakonitimi migracijami ter trgovino z ljudmi, orožjem in prepovedanimi drogami. Cilji terorističnih groženj in napadov so zlasti civilno prebivalstvo, državni predstavniki in ustanove, diplomatsko-konzularna predstavništva, kritična infrastruktura ter pripadniki mednarodnih sil na mednarodnih operacijah in misijah.

Določeno nevarnost predstavljajo tudi različna ekstremistična gibanja in organizacije, saj lahko njihovo sicer legitimno izražanje mnenj in stališč prerase v grožnjo za ustavni ureditvi Republike Slovenije, zanikanje ali kršenje temeljnih človekovih pravic in svoboščin, nenadzorovano nasilje in s tem v ogrožanje človekovega dostojanstva, varnosti in življenja.

4.7 Nedovoljene dejavnosti na področju konvencionalnega orožja, orožij za množično uničevanje, jedrskih in raketnih tehnologij

Širjenje konvencionalnega orožja, zlasti osebnega in lahkega, streliva, industrijskih in vojaških razstreliv, drugih nevarnih substanc in materialov in blaga z dvojno rabo, je pomembna potencialna grožnja mednarodni varnosti in s tem tudi nacionalni varnosti Republike Slovenije. Pogosto so te dejavnosti predmet nezakonite mednarodne trgovine predvsem z območja razpadlih držav ter preteklih in današnjih kriznih žarišč, hkrati pa obstaja nevarnost uporabe teh sredstev in materialov za klasična kriminalna dejanja ter za delovanje terorističnih ali organiziranih kriminalnih skupin.

Z vidika posledic še večja potencialna varnostna grožnja je širjenje materialov, blaga z dvojno rabo, drugih sredstev, industrijskih naprav in znanj, potrebnih za proizvodnjo jedrskega in drugih orožij za množično uničevanje, vključno z raketnim balističnim orožjem. Širjenje raketnih in sorodnih tehnologij, predstavlja pomemben nov izziv za varnost tako Evropske unije, kakor tudi Republike Slovenije.

Pomembno obliko potencialnega ogrožanja nacionalne varnosti Republike Slovenije predstavlja nespoštovanje ali opuščanje obstoječih mednarodnih sporazumov, ki urejajo področje širjenja konvencionalnih in nekonvencionalnih orožij.

Varnostno zaskrbljujoče je tudi, da nekatere države, še posebej tiste, ki podpirajo različne oblike terorizma in ekstremizma, pri razvoju in uporabi jedrske tehnologije v civilne namene, ne sprejemajo norm, sprejetih v okviru mednarodnega (jedrskega) neširitvenega režima ali te norme zavestno kršijo.

4.8 Hude in organizirane oblike kriminala

Nacionalno varnost ogrožajo hude in organizirane oblike kriminala, ki povzročajo škodo žrtvam in zaradi negativnega vpliva na socialne in gospodarske vidike življenja tudi družbi kot celoti. Posebej pomembne čezmejne varnostne grožnje, povezane z delovanjem organiziranega kriminala, so tihotapstvo prepovedanih drog, trgovina z ljudmi, nezakonite migracije, nezakonita trgovina z odpadki, orožjem in visoko obdavčenim trošarinskim blagom, korupcija, pranje in ponarejanje denarja ter zlorabe sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije. Dodaten izziv predstavljajo povezave med organiziranim kriminalom in terorizmom, ter vstopanje organiziranega kriminala v nedovoljene dejavnosti na področju trgovanja z orožjem, odpadki, blagom z dvojno rabo ter strateškimi materiali.

Hiter tehnološki razvoj, predvsem na področju digitalnih komunikacij, že vrsto let narekuje trend, da vse več storilcev kaznivih dejanj že v osnovi uporablja zaščiteno vrsto komunikacije (kriptiranje), saj storilci s tem ohranjajo zaupnost in anonimnost komuniciranja. Prav tako je zaščiteno celotno omrežje temačnega spleta in zaradi tega tudi vse komunikacijske storitve znotraj le-tega. Omrežje temačnega spleta je tehnično zasnovano z namenom zagotavljanja anonimnosti vseh udeležencev in zaščite komunikacij ter transakcij. Znotraj tega omrežja se trguje z orožjem, prepovedanimi drogami, napravami za ponarejanje denarja, bančnimi karticami, gradivi v zvezi s spolnimi zlorabami otrok, ukradenim blagom, naročili umorov in drugimi oblikami hudega in organiziranega kriminala.

Dogajanja v okviru organizirane kriminalitete v Sloveniji zaznamuje njen geografski položaj z neposredno izpostavljenostjo tako imenovani balkanski poti. Analize opredeljujejo Zahodni Balkan kot pomembno kriminalno žarišče, kjer je osredotočena logistika, ki olajšuje trgovino z nezakonitim blagom, ustvarja nove trge kriminalnih dejavnosti in zagotavlja priložnosti organiziranim kriminalnim združbam, za katere je ozemlje Republike Slovenije pomembno tranzitno območje za vstop na trge Evropske unije.

Organiziran kriminal pomeni kompleksno in trajno grožnjo varnosti Republike Slovenije, čeprav je mogoče pričakovati, da bo naša država z vidika delovanja mednarodnih kriminalnih združb, zlasti tistih

vzdolž tako imenovane balkanske poti, tudi v prihodnje predvsem tranzitno-logistična in v manjši meri ciljna država.

4.9 Nezakonite migracije

Republike Slovenije se nezakonite migracije dotikajo predvsem zaradi poteka migracijskih tokov čez njeno ozemlje. Od množičnih migracij v letih 2015 in 2016 se na slovenski del zunanje kopenske schengenske meje vrši nenehen pritisk nezakonitih migracij. Velika večina migrantov, ki v Sloveniji zaprosi za mednarodno zaščito zlorabi ta inštitut in nadaljuje svojo pot v druge države Evropske unije, kjer ponovno zaprosijo za mednarodno zaščito. Sistematična zloraba sistema mednarodne zaščite je zaznana tako na balkanski poti kot tudi v Evropski uniji. Dodatno težo pridobiva ta varnostna grožnja zaradi svoje povezanosti z delovanjem organiziranega kriminala in terorizma. Balkanska pot nezakonitih migracij ostaja zanimiva tudi zaradi vračanja morebitnih »tujih borcev« iz bojišč na Bližnjem vzhodu ter ostalih pripadnikov različnih terorističnih organizacij, ki bi želeli vstopiti na ozemlje držav Evropske unije.

Pritisk nezakonitih migracijskih tokov na Republiko Slovenijo nasploh, bodo tudi v prihodnje pomembno opredeljevale družbeno-gospodarske in politično-varnostne razmere v svetu in v navedeni regiji. Širši obseg nezakonitih migracij ali množičnih migracij lahko na splošno ogrozi varnost in dobrobit prebivalcev naše države ter predstavlja znatno obremenitev za celoten nacionalno-varnostni sistem Republike Slovenije. Dolgoročno izstopa predvsem problematika uspešnosti integracije migrantov v novo okolje. Povečan migrantski pritisk na Republiko Slovenijo in širše okolje lahko posredno vpliva tudi na razvoj ekstremizmov, slabšanje varnostnih razmer ter zunanjo in notranjo politiko.

4.10 Podnebne spremembe

Podnebne spremembe sodijo med najbolj pereče globalne izzive. Zaradi spremenjenih vremenskih vzorcev in intenzivnejših izrednih vremenskih dogodkov prihaja do pojavov z veliko materialno in gospodarsko škodo. Dvig temperature zraka in gladine morja, spremenjeni padavinski vzorci in intenzivnejši izredni vremenski dogodki bodo zaostрили pomanjkanje življenjskih virov, kot sta hrana in voda, ter povečali pogostost in intenzivnost naravnih nesreč v obliki poplav, suš, vodnih ujm in podobno. Posredne posledice podnebnih sprememb - prisilne migracije, motnje v prehranski varnosti, omejevanje dostopa do naravnih virov, zlasti vode, in energije, širitev epidemičnih bolezni - predstavljajo multiplikator groženj, saj povzročajo krepitev politične, družbene in gospodarske nestabilnosti. Zlasti pomanjkanje vodnih virov oz. tekovanje zadnje predstavlja resen vir napetosti in tveganje za oborožen konflikt.

4.11 Globalna finančna, gospodarska, tehnološka in socialna tveganja

Zaradi globalnih in evropskih tveganj, izvirajočih predvsem iz prihajajočih geopolitičnih sprememb, stopnjevanja napetosti okoli mednarodnih trgovinskih odnosov ter potencialne krize evrskega območja, je realno tveganje nove finančne in gospodarske krize. Na globalni ravni bodo viri ogrožanja narodnogospodarskih interesov izhajali iz nadaljevanja globalizacije in vzpostavljanja novega ravnovesja v svetovnem gospodarstvu, zaostrenega tekmovanja za dostop do donosnih tržišč, surovin in obvladovanje dobavnih verig občutnejše spremembe razmerja med ponudbo in povpraševanjem po energetskih virih ob skokovitem naraščanju in nihanju njihovih cen, pojavov izolacionizma in protekcionizma ter gospodarskih sankcij, ki vodijo v trgovinske vojne, na evropski ravni pa iz naraščanja strukturnih razlik znotraj evrskega območja in neenotnosti glede mehanizmov zagotavljanja stabilnosti v območju evra, ki utegnejo ogroziti stabilnosti in obstoj skupne valute. Zaradi vse pomembnejše vloge finančne institucije z globalno prisotnostjo in njihovega velikega vpliva na pretok denarja in finančnih transakcij ter zaradi naglega razvoja informacijske tehnologije se je hitrost pomembnih finančnih in denarnih tokov povečala, posledično pa se je povečala tudi občutljivost teh institucij na informacije, politike ali dogodke po svetu, kar predstavlja stalno tveganje v zvezi z dostopnostjo do finančnih virov. Visoka stopnja digitalizacije prinaša povečanje tveganja za kibernetiske napade, nereguliran trg kriptovalut pa omogoča nenadzorovane finančne transakcije organiziranega kriminala in terorističnih skupin. Vsi ti viri ogrožanja bodo predstavljali velik izziv za ohranjanje rasti nacionalnega gospodarstva, ki se bo soočalo tudi s starajočim prebivalstvom na eni strani in iskanju rešitev v hitri rasti prebivalstva v nerazvitem delu sveta ter migracijskimi pritiski na drugi strani.

Zaostrovanje globalnih trgovinskih razmerij, predvsem pa vračanje nacionalnega gospodarskega protekcionizma, predstavlja za Republiko Slovenijo in njeno blagostanje, zaradi odprtega in izvozno usmerjenega gospodarstva pomemben dejavnik negotovosti. Še posebej tu izstopa multiplikativni učinek, katerega imajo zaostrovanja trgovinskih sporov na vse družbene podsisteme in niso omejeni izključno na gospodarstvo.

Republike Slovenija je kot del globaliziranega sveta izpostavljena kompleksnim mednarodnim finančnim, gospodarskim, tehnološkim in socialnim tokovom na katere pogosto nima veliko vpliva. finančne institucije z globalno prisotnostjo imajo pomembno vlogo in velik vpliv na pretočnost denarja in drugih finančnih transakcij. Zaradi razvoja informacijske tehnologije se je hitrost kritično pomembnih finančnih in denarnih tokov povečala, posledično pa se je povečala tudi občutljivost in radikalnost reakcij na določene informacije, politike ali dogodke po svetu, kar predstavlja stalno tveganje v zvezi z dostopnostjo do finančnih virov. Poleg nedostopnosti do finančnih virov, ki imajo neposreden vpliv na globalno gospodarstvo in na izmenjavo blaga ter surovin, imajo na gospodarstvo velik vpliv tudi mednarodni akterji v obliki trgovinskih vojn in omejevanja dostopa do nekaterih tržišč in surovin. Hiter tehnološki razvoj je posredno omogočil hibridne oblike delovanja tako državnim kot nedržavnim akterjem. Sama nedostopnost do novih tehnologij pa lahko ogrozi tudi konkurenčno prednost Republike Slovenije in njeno nacionalno varnost. Vse to dodatno vpliva na socialna tveganja, ki izhajajo iz padca blaginje, nezaposlenosti ter nezadovoljstva prebivalstva, ki lahko imajo multiplikativen učinek na druge dimenzije varnosti.

Zaradi neugodnih dolgoročnih demografskih trendov v Evropi in v Republiki Sloveniji (staranja prebivalstva, upadanja rodnosti, odseljevanja prebivalstva in pomanjkanja delovne sile) prihaja do naraščanja izdatkov za zdravstvo in socialno varstvo ter izzivov pri ohranjanju trajnostnega ekonomskega razvoja, kar posledično zmanjšuje prožnost družbe pri soočanju z aktualnimi varnostnimi izzivi in tveganji. Negativni demografski trendi lahko dolgoročno negativno vplivajo na sposobnost delovanja vseh podsistemov države ter uresničevanje njenih ambicij v mednarodnem prostoru.

Nove tehnologije ponujajo nove priložnosti, sočasna globalna digitalizacija pa hkrati ustvarja nove ranljivosti in z njimi povezane varnostna tveganja in izzive. Negativne posledice globalizacije in komercializacije otežujejo ohranjanje in razvijanje kulturnega ustvarjanja in varovanje kulturne dediščine slovenskega naroda ter z njima povezanega obstoja kulturne raznolikosti, jezikovne identitete in ustvarjalnosti, ki so pomemben temelj narodove in državne suverenosti.

4.12 Ogrožanje javne varnosti

V zapletenih razmerah finančne, gospodarske in socialne krize se lahko ogrožanje javne varnosti pojavlja v obliki povečanega obsega napadov na življenje in premoženje ljudi, gospodarske kriminalitete, korupcije, finančnih prevar, ponarejanje listin, denarja in blaga, kibernetске in okoljske kriminalitete ter množičnih kršitev javnega reda in miru. Ti pojavi lahko med prebivalstvom okrepijo nezadovoljstvo z delovanjem ali vsaj nezaupanje v učinkovitost delovanja institucij nacionalnega varnostnega sistema in države nasplo, kar je dodaten element slabitve posameznikove ter nacionalne varnosti.

Revščina in drugi socialni problemi, posledice podnebnih sprememb, naravnih in drugih nesreč ter nezakonite migracije, so pojavi, ki lahko dodatno vplivajo na nove pojavne oblike in intenziteto kriminalitete ter na pogoje za njihov nastanek.

Glede na splošno zaostrovanje političnih, socialnih, gospodarskih, varnostnih in drugih razmer v svetu, je v prihodnje tudi v Republiki Sloveniji mogoče pričakovati več kršitev javnega reda in miru, vključno s hujšimi kršitvami, ki lahko posledično prerastejo v kazniva dejanja z vsemi posledicami za varnost posameznika in širše skupnosti.

4.13 Naravne in druge nesreče

Naravne in druge nesreče so stalnica ogrožanja ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine, ter okolja Republike Slovenije.

Med naravnimi nesrečami Republiko Slovenijo najbolj ogrožajo potresi, poplave, neurja, močan veter, žled, suše, veliki požari v naravnem okolju ter množični pojavi nalezljivih bolezni pri ljudeh, živalih in rastlinah. Intenzivnost in pogostost nekaterih naravnih nesreč se povečuje zaradi podnebnih

sprememb, prekomernega obremenjevanja okolja in prekomerne rabe naravnih virov ter neustreznih posegov v prostor.

Med drugimi nesrečami, ki jih povzroči človek s svojo dejavnostjo ali ravnanjem, Republiko Slovenijo ogrožajo predvsem nesreče v prometu in industrijske nesreče, pa tudi nesreče kot posledica različnih oblik namernega ogrožanja. Verjetnost nastanka tovrstnih nesreč je različna, prav tako možne posledice. Industrijske nesreče so zaradi tehnoloških ukrepov sicer manj verjetne kot naravne nesreče, imajo pa lahko poleg kratkotrajnih tudi dolgotrajne posledice za ljudi, živali ter za okolje in hrano. Najhujše posledice bi povzročile industrijske nesreče v obratih z nevarnimi snovmi. Zaradi čezmejnih učinkov nesreč z nevarnimi snovmi je lahko Republika Slovenija ogrožena tudi ob tovrstnih nesrečah v tujini.

4.14 Omejenost naravnih virov in degradacija življenjskega okolja

Zaradi neprimerne rabe naravnih virov v preteklosti in posledic podnebnih sprememb se kažejo resni negativni vplivi tako v naravi kot v človekovem bivalnem okolju.

Ker je Republika Slovenija močno energetska in surovinsko odvisna od uvoza, bo z vidika njene nacionalne varnosti tudi v prihodnje pomembna predvsem stabilna in zadostna oskrba z energetskimi viri in strateškimi surovinami, ki bo lahko motena zaradi nestabilnosti na globalnem trgu energentov in strateških surovin ter nezanesljivih oskrbovalnih poti. Podobno velja tudi za uvoz hrane, saj Republika Slovenija ni prehransko samozadostna. Zaradi podnebnih sprememb in onesnaževanja okolja je možno, da se bo Republika Slovenija v prihodnosti soočila tudi s težavami pri oskrbi s kakovostno pitno vodo in z omejenimi naravnimi danostmi za pridelavo zdrave hrane.

Kakovost okolja v Republiki Sloveniji se zaradi izvajanja politik in ukrepov za varovanje okolja na splošno sicer izboljšuje, vendar je okolje na nekaterih območjih še vedno preveč obremenjeno. Največjo obremenitev za okolje in odločilni vpliv na procese v prostoru, bodo tudi v prihodnje povzročali industrija, energetika, kmetijstvo, promet, poselitev in turizem, ki bodo hkrati še naprej ključni nosilci razvoja in dejavniki zagotavljanja blaginje v družbi.

4.15 Zdravstveno-epidemiološke grožnje

V razmerah vse večje globalizacije, urbanizacije in učinkov negativnih demografskih trendov lahko varnost in blaginjo prebivalcev Republike Slovenije ogrožajo tudi množični pojavi nalezljivih človeških, živalskih ali rastlinskih bolezni.

Verjetnost pojava in širjenja nalezljivih bolezni dodatno povečujejo migracije prebivalstva, naravne in druge nesreče, podnebne spremembe ter terorizem. Zaradi epidemij in pandemij nalezljivih bolezni je lahko ogroženo nemoteno delovanje ključnih funkcij države in družbe ter ogrožena mednarodna stabilnost.

5. Odzivanje Republike Slovenije na vire ogrožanja in tveganja nacionalne varnosti

V sodobnem varnostnem okolju je za uspešno in učinkovito odzivanje na grožnje in tveganja nacionalne varnosti nujno celostno odzivanje, ki vključuje vse relevantne subjekte. Odpornost in odzivnost na sodobne grožnje bo zahtevala celoten nabor zmogljivosti ter medinstitucionalno in medresorsko usklajenost na nacionalni ravni ter sodelovanje z zasebnim sektorjem.

Nacionalnovarnostna politika

Nacionalnovarnostna politika Republike Slovenije je uravnotežena celota vizije, strategij, programov, načrtov in dejavnosti države, potrebnih za načrtovano odzivanje na vse vrste kriz in vire ogrožanja in tveganja njene nacionalne varnosti ter s tem za uresničevanje njenih nacionalnovarnostnih ciljev, usmerjenih k zaščiti slovenskih nacionalnih interesov.

Nacionalnovarnostno politiko Republike Slovenije sestavljajo zlasti zunanja politika, obrambna politika, politika zagotavljanja notranje varnosti, migracijska politika ter politika varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. V skladu s sodobnim večdimenzionalnim razumevanjem pojma nacionalne varnosti pa se upošteva tudi (varnostni vidik politike države na gospodarskem, socialnem, okoljskem, zdravstvenem, demografskem, izobraževalnem, znanstveno-tehnološkem, informacijskem in drugih področjih. Za učinkovito obvladovanje sodobnih groženj in tveganj, za uspešno uveljavitev strateških

interesov in ciljev Republike Slovenije ter za vzpostavitev in ohranjanje ustrezne stopnje varnosti države in njenih državljanov so ključne pravočasne in celovite informacije nosilec nacionalno-varnostnega sistema Republike Slovenije in drugim ključnim odločevalcem, ki jih zagotavlja obveščevalno-varnostna skupnost.

Temeljni namen uresničevanja nacionalno-varnostne politike Republike Slovenije bo tudi v prihodnje zagotoviti čim višjo stopnjo človekove varnosti, odpornost države in družbe, ustrezen družbeni razvoj in blaginjo slovenske družbe ter ohraniti nacionalno identiteto slovenskega naroda, poleg tega pa skupaj z uresničevanjem sprejetih mednarodnih obveznosti naše države prispevati k ohranjanju miru ter h krepitvi varnosti in stabilnosti v širši in ožji mednarodni skupnosti. Sodobne grožnje, tveganja in izzivi narekujejo oblikovanje in uporabo celostnega pristopa države k odzivanju in kriznemu upravljanju, ki po potrebi vključuje tudi aktivno mednarodno sodelovanje in angažiranje.

Za Republiko Slovenijo sodelovanje v kolektivni obrambi v okviru Nata in poglobljeno sodelovanje ter integracija Evropske unije na področju skupne varnostne in obrambne politike, predstavljata ključna in temeljna komplementarna dejavnika zagotavljanja nacionalne varnosti in obrambe.

Republika Slovenija bo razvijala mehanizme za krepitev splošne varnostne kulture, ki je utemeljena na ozaveščanju, preventivi, strpnosti, solidarnosti, sodelovanju in pomoči med ljudmi ter na kulturi miru in nenasilja pri zagotavljanju varnosti.

Migracijska politika

Slovenija se v primeru spremenjenih migracijskih razmer lahko sooči s situacijo, ki predstavlja tveganje javnemu redu in notranji varnosti. Zaradi nepredvidljive narave migracij so dejavniki tveganja, ki jih slednje prinašajo, težko predvidljivi in imajo lahko multiplikativni značaj in učinek, kar posledično vpliva na nastanek drugih varnostnih groženj.

V primeru ogrožanja nacionalne varnosti si medsebojno pomoč v obliki kadrovskih resursov in materialno tehničnih sredstev lahko nudijo subjekti nacionalno-varnostnega sistema.

Pripravljena bo celostna strategija na področju migracij, ki bo definirala cilje, usmeritve ter ukrepe za učinkovito upravljanje migracij v Republiki Sloveniji. Obsegajo celovito področje migracij, to je področje zakonitih migracij, ekonomskih migracij, mednarodne zaščite, nezakonitih migracij, vključevanja tujcev v slovensko družbo in zunanje dimenzije migracij.

Zunanja politika

Eden temeljnih ciljev zunanje politike Republike Slovenije je zagotavljanje in krepitev varnega in stabilnega položaja države v mednarodni skupnosti. V tem smislu bo Slovenija kot članica Organizacije združenih narodov, Evropske unije in Nata ohranjala mesto v skupnosti držav, ki jih povezujejo napredne civilizacijske vrednote in interesi, kot so spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, parlamentarna demokracija, vladavina prava, tržno gospodarstvo ter kolektivna obramba in varnost. Ta zunanjepolitični in nacionalno-varnostni cilj bo Republika Slovenija tudi v prihodnje še naprej uresničevala tudi s sodelovanjem v globalnih regionalnih mednarodnih organizacijah, Organizaciji združenih narodov, Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi, Svetu Evrope ter drugih mednarodnih organizacijah in povezavah.

V mednarodnih odnosih se bo Republika Slovenija zavzemala za mirno reševanje sporov med državami, krepitev sodelovanja in zaupanja med njimi, spoštovanje mednarodnega prava ter dosledno spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Aktivna bo v prizadevanjih za nizkoogljivi trajnostni razvoj mednarodne skupnosti.

Republika Slovenija si bo prizadevala svojo varnost dolgoročno zagotavljati predvsem z urejenimi odnosi s sosednjimi državami in z državami Srednje in Jugovzhodne Evrope, ki bodo temeljili na enakopravnosti, medsebojnem spoštovanju in zaupanju ter upoštevanju temeljnih načel demokracije in mednarodnega prava, vključno z varstvom in zaščito narodnostnih manjšin in etničnih skupin.

Pri določanju svojih zunanjepolitičnih prednosti bo Republika Slovenija upoštevala stanje in možen razvoj političnih, gospodarskih in varnostnih razmer v Evropi in svetu ter izhajala iz tistih interesov in ciljev, ki so temeljni za varnost in razvoj Republike Slovenije. Pomembno orodje zunanje in varnostne politike Republike Slovenije predstavlja sodelovanja v mednarodnih operacijah in misijah. S sodelovanjem v mednarodnih operacijah in misijah Republika Slovenija prispeva k skupnim prizadevanjem mednarodne skupnosti pri soočanju z varnostnimi grožnjami v različnih regijah, s čimer

se z varnostnimi grožnjami soočamo na izvoru in zmanjšujemo njihove neposredne vplive na varnost Republike Slovenije. Sodelovanje v mednarodnih operacijah in misijah temelji na celostnem pristopu pri načrtovanju in izvedbi s ciljem doseganja širših ciljev kot zgolj varnostnih. Celostni pristop temelji na usklajenem delovanju vojaških in policijskih sil ter predstavnikov drugih resorjev.

Obrambna politika

Obrambna politika Republike Slovenije bo usmerjena v zagotavljanje obrambnih zmogljivosti države, tako vojaških kot civilnih, primarno potrebnih za zagotavljanje nacionalne obrambe. Proporcionalen del obrambnih zmogljivosti Slovenije bo namenjen uporabi in delovanju tudi v okviru skupnih prizadevanj Nata in Evropske unije na področju varnosti in obrambe. Konceptualno, organizacijsko in po obsegu usklajen razvoj teh zmogljivosti bo prilagojen potrebam odzivanja na vse vrste kriz in vire ogrožanja na obrambnem področju ter v skladu s skupno sprejetimi cilji in zavezami zagotavljal kolektivne obrambe in odvrčanja in bo hkrati upošteval prihodnje varnostne, tehnološke in demografske trende. Pri tem bodo temeljna vodila nadaljnja krepitev in odpornost obrambnih zmogljivosti in prilagajanje njihovega obsega zahtevam spremenjenega varnostnega okolja, krepitev prizadevanj po skupnem razvoju zmogljivosti in uporabi zmogljivosti z drugimi državami v okviru Nata in Evropske unije ter zagotavljanje sorazmernega deleža skupne odgovornosti pri kolektivni obrambi, solidarnosti in varnosti Nata in Evropske unije.

Obrambna politika bo zagotavljala nadaljnji razvoj obrambnega sistema Republike Slovenije skladno z nacionalnimi potrebami in ob upoštevanju načel obrambnega planiranja v Natu in Evropski uniji ter usklajenost in povezanost obrambnega podsistema z drugimi podsistemi sistema nacionalne varnosti Republike Slovenije. Ob zagotavljanju razvoja obrambnih zmogljivosti bo smiselno sledila načelu povezovanja in skupnega razvoja zmogljivosti z drugimi državami v okviru Nata in Evropske unije.

Obrambna politika Republike Slovenije bo usmerjena tudi v zagotavljanje nacionalne odpornosti in sposobnosti za uresničevanje sprejetih mednarodnih obveznosti države. Mednarodne aktivnosti Republike Slovenije na obrambnem področju bodo skladne z določili mednarodnega prava in bodo prednostno usmerjene v mednarodne operacije in misije v okviru Nata, Evropske unije in Organizacije Združenih narodov, ki bodo neposredno vplivale na nacionalno varnost Republike Slovenije. To bo prispevalo k večji varnosti in stabilnosti Republike Slovenije ter uspešnejšemu uveljavljanju njenih nacionalnih interesov, kakor tudi k njeni večji prepoznavnosti kot odgovorne članice mednarodne skupnosti.

Politika zagotavljanja notranje varnosti

Politika zagotavljanja notranje varnosti bo temeljila na spoštovanju ustavnih načel, predpisov in načel mednarodnega prava ter sprejetih obveznosti Republike Slovenije v mednarodni skupnosti. Usmerjena bo v varovanje in zaščito ustavne ureditve in institucij demokratičnega političnega sistema, v zagotovitev nemotenega delovanja sistema oblasti na celotnem ozemlju Republike Slovenije ter spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, v boj proti kriminalu, v varovanje javnega reda. Republika Slovenija bo posebno pozornost namenila varovanju schengenskih meja ter razvijala nove oblike sodelovanja pri zagotavljanju notranje varnosti v okviru Evropske unije, s sosednjimi in drugimi državami v regiji s posebnim poudarkom na migracijski politiki.

Politika na področju notranje varnosti se bo uresničevala skozi področne strategije nosilnih institucij varnostnega sistema s poudarkom na varovanju in zaščiti življenja, osebne varnosti ter premoženja ljudi, preprečevanju in zatiranju kriminalitete, varovanju demokratične ustavne ureditve, institucij države, njenih predstavnikov, kritične infrastrukture, preprečevanju terorizma in nasilnega ekstremizma, upravljanju migracij ter na zagotavljanju javnega reda in miru.

Politika varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

Politika varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami bo tudi v prihodnje naravnana v krepitev zmogljivosti za celovito obvladovanje naravnih in drugih nesreč, ki obsega preventivo, pripravljenost, ukrepanje ob nesrečah, zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje in obnovo. Glavni poudarki bodo na krepitvi preventivnih dejavnosti, načrtnem povečevanju zmogljivosti za pravočasno napovedovanje, odkrivanje, spremljanje in opozarjanje na nevarnosti, krepitvi pripravljenosti sil za zaščito, reševanje in pomoč na vseh ravneh glede na sprejete normativne in druge rešitve ter aktivnem mednarodnem sodelovanju na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Poudarek bo tudi na

izboljševanju procesov za sodelovanje vseh vključenih v obvladovanje naravnih in drugih nesreč v vseh fazah nesreč, glede na sprejete normativne in druge rešitve ter aktivnem mednarodnem sodelovanju s sosednjimi državami, v okviru Evropske unije, regijo Jugovzhodne Evrope v okviru Organizacije združenih narodov in drugih mednarodnih organizacij. Hitreje in sistematično bo treba razvijati in posodabljaliti infrastrukturne sisteme za delovanje sil za zaščito, reševanje in pomoč. Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami bo tudi v prihodnje namenil velik poudarek prostovoljstvu.

5.1 Odzivanje na hibridne grožnje

Republika Slovenija bo hibridne grožnje in z njimi povezane izzive naslavljala s celovitim, medsektorskim in nadresorskim pristopom in sodelovanjem, vključujoč vse ravni države in družbe. Pri tem je ključna nadgradnja in izgradnja odpornih sistemov države in družbe za odkrivanje, odzivanje ter zaščito in obrambo pred različnimi oblikami hibridnega delovanja.

V tem kontekstu bo Republika Slovenija dvignila družbeno zavedanje glede izzivov, ki jih predstavljajo hibridne grožnje. Usklajeno delovanje v okviru Evropske unije in Nata bo krepilo odpornost pred hibridnimi grožnjami z okrepitevijo situacijskega zavedanja, s obveščevalno in protiobveščevalno dejavnostjo, strateškim komuniciranjem in mehanizmov kriznega upravljanja in vodenja.

Republika Slovenija si bo prizadevala za zgodnje odkrivanje hibridnega delovanja in iskala nadaljnje možnosti za okrepitev nacionalne in družbene odpornosti za soočanje s hibridnimi grožnjami. Določila bo osrednji organ za spremljanje in koordinacijo odzivanja na hibridne grožnje.

Republika Slovenija bo za zagotovitev neprekinjenosti delovanja kritične infrastrukture vzpostavila enoten proces ocenjevanja tveganj za delovanje kritične infrastrukture, čemur bo sledilo načrtovanje ukrepov za njeno zaščito in odzivanje na različne vrste groženj. Pri načrtovanju in izvajanju zaščite kritične infrastrukture bo zagotovila sodelovanje med nosilci sektorjev kritične infrastrukture in upravljalci kritične infrastrukture ter med javnim in zasebnim sektorjem.

Ukrepe in rešitve, ki jih bo Republika Slovenija sprejela na nacionalni ravni, kot primarno pristojna za soočanje hibridnih groženj, bodo sinhronizirani in komplementarni s politikami, mehanizmi in instrumenti so-oblikovanimi v okviru Evropske unije in Nata ter drugih relevantnih mednarodnih organizacij za pomoč in samopomoč članicam.

V primeru nadsobnarodnih učinkov in vojaških razsežnosti hibridnih groženj se bo Republika Slovenija zanašala tudi na kolektivno obrambo in vzajemno pomoč.

Republike Slovenija bo podpirala in pomagala partnerjem, še posebej na področju Zahodnega Balkana, pri krepitvi njihove odpornosti pri soočanju s hibridnimi grožnjami in z njimi povezanimi izzivi.

5.2 Odzivanje na kibernetne grožnje in zlorabo informacijskih tehnologij in sistemov

Republika Slovenija bo na področju kibernetne varnosti in obrambe aktivno spremljala mednarodno dinamiko odzivanja na grožnje ter ustrezno prilagajala nacionalno strategijo in normativno urejanje področja.

Vzpostavljen nacionalni organ za informacijsko kibernetno področje bo zagotavljal celovito upravljanje področja in koordinacijo z vsemi resorji in drugimi subjekti v vseh varnostnih razmerah. Za namen podpore strateškemu odločanju bo na podlagi podatkov vseh subjektov nacionalno varnostnega sistema pripravljaj analize in ocene o grožnjah in stanju na področju kibernetne varnosti. Zagotavljal bo tudi celovitost in sistematičnost pri zaznavi, obravnavi in odzivanju na kibernetne grožnje, incidente in napade na informacijsko komunikacijske sisteme in omrežja. Učinkovitost sistema upravljanja kibernetne varnosti in obrambe zahteva kontinuirano prilagajanje in nadgradnjo s stalno krepitvijo virov, mehanizmov in procesov na strateški in operativni ravni.

5.3 Odzivanje na obveščevalno dejavnost tujih akterjev

Obveščevalne in varnostne službe Republike Slovenije bodo tudi v prihodnje redno obveščale nosilce nacionalnovarnostnega sistema o obveščevalni dejavnosti tujih akterjev ter predlagale in izvajale določene ukrepe zoper obveščevalno dejavnost iz tujine. Pri tem bodo tesno sodelovale z odgovornimi nosilci na področju varovanja tajnih podatkov Republike Slovenije, Nata in Evropske unije.

V sistemu nacionalne varnosti Republike Slovenije se bo krepila izmenjava ugotovitev in zaznav o obveščevalni dejavnosti tujih akterjev ter pripravo ukrepov za učinkovitejše preprečevanje njihovega

delovanja. Izvajala se bodo preventivna varnostna ozaveščanja ciljnih sredin, ki so interes tujega obveščevalnega delovanja. Obveščevalne in varnostne službe Republike Slovenije bodo tudi krepile sodelovanje z varnostnimi organi in službami Evropske unije in Nata ter njenih članic, tako pri izmenjavi informacij in obveščevalnih podatkov kot tudi pri varnostnem preverjanju.

5.4 Preprečevanje in odzivanje na vojaške grožnje

Raznovidne varnostne grožnje in tveganja, ki se pojavljajo v strateškem okolju Republike Slovenije in imajo multiplikativne učinke, zahtevajo celosten pristop k izgradnji in zagotavljanju obrambnih in vojaških zmogljivosti.

Republika Slovenija se bo z vsemi razpoložljivimi sredstvi odločno odzvala na vojaške grožnje in tveganja, pri čemer bo tovrsten odziv vedno in v celoti skladen z določili mednarodnega in humanitarnega prava.

Republika Slovenija mora zagotavljati nacionalno sposobnost, pripravljenost in odzivnost obrambnega sistema na vojaške grožnje. To vključuje ustrezen obseg in strukturo, opremljenost in usposobljenost vojaških in potrebnih civilnih zmogljivosti. Izvajanje vojaške obrambe Republike Slovenije bo prednostno zagotovljeno z ustrežno stopnjo lastne obrambne sposobnosti in pripravljenosti ter razumni stopnji neodvisnosti in avtonomnosti na obrambnem in vojaškem področju, ob naslonitvi na sistem kolektivne obrambe.

S ciljem preprečevanja in odvrčanja vojaških groženj, bo Republika Slovenija aktivno delovala pri uravnoteženju varnostno-obrambnih interesov v okviru Nata, Evropske unije, Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi in Organizacije združenih narodov ter drugih mednarodnih pobud in oblik sodelovanja. Kot verodostojna zaveznica v Natu in članica Evropske Unije, bo Republika Slovenija zagotavljala po obsegu, strukturi, opremljenosti, usposobljenosti, pripravljenosti in vzdržljivosti ustrezne nacionalne vojaške zmogljivosti na podlagi 3. člena Severnoatlantske pogodbe. Te bodo hkrati predstavljale temelj morebitnega sodelovanja v kolektivni obrambi na podlagi 5. člena Severnoatlantske pogodbe.

Povečevanje celovite odpornosti države in družbe, tako na področju vojaške kot tudi civilne obrambe, predstavlja pomemben element nacionalne sposobnosti soočanja s potencialnimi vojaškimi grožnjami, prav tako pa podpira odvrčalno in obrambno držo zavezništva. V tem kontekstu se lahko v primeru izrednega poslabšanja varnostnega okolja Republike Slovenije obseg in struktura Slovenske vojske bistveno povečata skladno s konceptom vojaške strateške rezerve, tudi na podlagi ponovne uvedbe vseh sestavin vojaške dolžnosti. Skladno s pravico in pričakovanji državljanov in državljanov Republike Slovenije, da se lahko na podlagi prostovoljnosti vedno usposablja za obrambo države, bo tudi v prihodnje v zadostnem obsegu zagotovljena možnost za prostovoljno služenje vojaškega roka in druge prostovoljne oblike vojaškega usposabljanja.

Civilna obramba bo s civilnimi zmogljivostmi in krepitvijo civilne pripravljenosti zagotavljala podporo Slovenski vojski in zavezniškim silam ter s pripravami in izvajanjem ukrepov prispevala k obrambi države, zagotavljala pogoje za neprekinjeno delovanje oblasti, kontinuiteto ključnih storitev in proizvodnje, preskrbo, zaščito in preživetje prebivalstva. Republika Slovenija bo zagotavljala podporo države gostiteljice načrtovanim premikom vojaških sil članic Nata in Evropske unije čez svoje ozemlje z zagotavljanjem ustrezne infrastrukture.

Prilagajanje civilne obrambe spremembam v varnostnem okolju ter trendom in zahtevam Nata in Evropske unije se bo odražalo v okviru prilagajanja obrambnega načrtovanja in s tem izboljšalo odzivnost obrambnega sistema na vojaške grožnje.

Sposobnost učinkovitega odzivanja Republike Slovenije na vojaške grožnje in tveganja ter dejavnike nestabilnosti, je odvisna od zagotovitve kadrovskih, finančnih in materialnih virov, potrebnih za izgradnjo, delovanje in modernizacijo celovitih in vzdržljivih, mirnodobnih in vojnih vojaških in obrambnih zmogljivosti v ustrezni stopnji pripravljenosti. Na ta način bo imela Republika Slovenija po obsegu in kakovosti ustrezno orodje za uresničevanje nacionalnih interesov in ciljev na obrambnem področju ter izpolnjevanje zavez v okviru Nata in EU.

5.5 Odzivanje na krizna žarišča

Republika Slovenija se bo tudi v prihodnje zavzemala za aktivno vključevanje mednarodne skupnosti v urejanje razmer na različnih kriznih žariščih. Pri tem bo sama izhajala iz določil mednarodnega prava in nacionalne strategije za sodelovanje v mednarodnih operacijah in misijah, s katero bo opredelila

pogoje, načine, vojaške in civilne zmogljivosti ter druge vire svojega sodelovanja v mednarodnih operacijah in misijah skladno z nacionalnimi interesi.

Republika Slovenija bo dajala prednost mednarodnim operacijam in misijam na tistih kriznih žariščih, ki imajo največji vpliv na nacionalno varnost Republike Slovenije, kolektivno varnost Nata in varnost Evropske unije. S sodelovanjem v mednarodnih operacijah in na misijah bo Republika Slovenija poleg varnostnih integrirano zasledovala in uresničevala tudi zunanje politične, gospodarske, kulturne ter druge cilje in interese.

Republika Slovenija bo v prihodnje svoje delovanje na kriznih žariščih dopolnila z oblikami, s katerimi bo lahko učinkoviteje in hitreje prispevala k stabilizaciji in rekonstrukciji kriznih žarišč. Gre za celovitejši medresorski pristop, ki vključuje civilno vojaško sodelovanje, sodelovanje mednarodnih institucij in nevladnih organizacij ter združuje elemente razvojne, humanitarne in psihosocialne pomoči prizadetemu prebivalstvu, gospodarsko pomoč, pomoč pri razvoju demokratičnih institucij, reforme in usposabljanje varnostnih struktur in pomoč pri obvladovanju groženj in tveganj na teh območjih.

Osredotočala se bo na preventivno delovanje, iskanje mirnih rešitev, človekovo varnost ter za spoštovanje mednarodnega prava in človekovih pravic. V okviru članstva v mednarodnih organizacijah bo še naprej zagovarjala aktivni pristop do kriznih žarišč oziroma reševanja dlje časa trajajočih političnih in varnostnih konfliktov in kriz.

5.6 Odzivanje na področju boja proti terorizmu in nasilnemu ekstremizmu

Republika Slovenija bo tudi v prihodnje zagovarjala popolno nesprejemljivost terorizma kot oblike razreševanja konfliktov in načina uresničevanja interesov. Pri tem se bo v mednarodni skupnosti dosledno zavzemala za spoštovanje vrednot, kot so demokracija, človekove pravice in temeljne svoboščine, človeška varnost in vladavina prava, ker je to dolgoročno najučinkovitejši ukrep v boju proti tej grožnji. Pri oblikovanju politike in sprejemanju protiterorističnih ukrepov bo dosledno spoštovala ustavo, mednarodne sporazume in veljavno zakonodajo.

Odzivanje Republike Slovenije na področju boja proti terorizmu bo tudi v prihodnje temeljilo na integriranem nacionalnem in mednarodnem resornem sodelovanju. Republika Slovenija bo izvajala aktivnosti in si prizadevala za nadaljnji razvoj mehanizmov ter organizacijskih rešitev za koordinacijo pristojnih organov, da bi uspešno in pravočasno odkrivala in preprečevala teroristične aktivnosti. Republika Slovenija bo zagotavljala dosledno implementacijo pravnih instrumentov in strategij, sprejetih v okviru Organizacije združenih narodov, Sveta Evrope, Evropske unije in drugih mednarodnih organizacij ter v okviru bilateralnega sodelovanja, še posebej na področju omejevalnih in preprečevalnih ukrepov ter pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, povezanih s terorizmom. Z lastnimi omejevalnimi ukrepi bo po potrebi dodatno zaščitila svoje nacionalne interese.

Zaradi učinkovitejšega proaktivnega zoperstavljanja terorizmu in nasilnemu ekstremizmu bo Republika Slovenija sprejela Nacionalno strategijo za preprečevanje terorizma in nasilnega ekstremizma in na njeni podlagi akcijski načrt, ki podrobneje določa ukrepe in aktivnosti na področju boja proti terorizmu in nasilnemu ekstremizmu. Slovenska obveščevalno-varnostna agencija, bo s ciljem varstva ustavne ureditve izvajala naloge in okrepljena pooblastila usmerjena v zgodnje odkrivanje nasilnega ekstremizma, ki ga bo preprečevala in preiskovala Policija v okviru predkazenskega postopka z obstoječimi pooblastili. Novoustanovljeni samostojni in neodvisni državni organ nadzora bo zagotavljal ustrezen nadzor nad izvajanjem pooblastil obveščevalno-varnostne skupnosti na področju varovanja ustavne ureditve. Prav tako bo nadaljevala razvoj in nadgrajevanje nacionalne platforme in koordinacije za preprečevanje radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem ali terorizem, na nacionalni in lokalni ravni, ki je temelj nacionalnega sistema za zgodnje odkrivanje in preprečevanje radikalizacije.

Za usklajevanje dejavnosti na področju preprečevanja terorizma na nacionalni ravni, vključno z zagotavljanjem učinkovitega izvajanja, spremljanja, vrednotenja in poročanja o izvajanju Nacionalne strategije za preprečevanje terorizma in nasilnega ekstremizma in za vzpostavitev jasne in dosledne politike na tem področju, je zadolžen nacionalni usklajevalni organ - nacionalni koordinator za boj proti terorizmu. Za usklajevanje dejavnosti na področju preprečevanja nasilnega ekstremizma in za povezovanje aktivnosti za zgodnje odkrivanje in preprečevanje radikalizacije in procesov, ki vodijo v nasilni ekstremizem na lokalni in nacionalni ravni, pa je zadolžen nacionalni usklajevalni organ - nacionalni koordinator za boj proti nasilnemu ekstremizmu.

5.7 Odzivanje na nedovoljene dejavnosti na področju konvencionalnega orožja, orožij za množično uničevanje ter jedrske in raketne tehnologije

Republika Slovenija si bo prizadevala za polno implementacijo ter čim širšo veljavnost mednarodnih pogodb in sporazumov ter drugih dokumentov in ukrepov s področja razoroževanja in uravnavanja oboroževanja, vključno s preprečevanjem nedovoljenih dejavnosti na področju konvencionalnega orožja ter preprečevanje širjenja orožij za množično uničevanje, blaga z dvojno rabo, strateških materialov ter jedrske in drugih občutljivih tehnologij brez mednarodnega nadzora.

Poleg tega se bo Republika Slovenija aktivno vključevala v mednarodne mehanizme na navedenih področjih. Ob sodelovanju vseh pristojnih organov in ustanov bo izvajala enotno in usklajeno politiko delovanja države na področju razoroževanja, uravnavanja oboroževanja, preprečevanja nedovoljenih dejavnosti na področju konvencionalnega orožja ter širjenja orožij za množično uničevanje, blaga z dvojno rabo, strateških materialov ter jedrske in drugih občutljivih tehnologij brez mednarodnega nadzora. Mednarodne pogodbe, sporazume in izvozne režime z navedenih področij bo Republika Slovenija uveljavila z ustreznimi predpisi.

5.8 Odzivanje na hude in organizirane oblike kriminala

Odzivanje Republike Slovenije na hude in organizirane oblike kriminala bo usmerjeno na skupno ukrepanje na ravni Evropske unije. Zaradi čezmejne razsežnosti organiziranega kriminala, bo Republika Slovenija okrepila sodelovanje pri izvajanju skupnih ukrepov v okviru političnega cikla Evropska unija za boj proti hudim in organiziranim oblikam kriminala. Operativno delovanje bo operto na intenzivno mednarodno policijsko sodelovanje in stalno izmenjavo kriminalističnoobveščevalnih informacij in podatkov s tujimi varnostnimi in obveščevalnimi službami, Europolom, Eurojustom, Interpolom, ter drugimi mednarodnimi policijsko-varnostnimi organizacijami, katerih članica je Republika Slovenija.

Na nacionalni ravni pa bo Republika Slovenija okrepila operativne zmogljivosti za izvajanje kriminalistično-obveščevalne dejavnosti in prikritih preiskovalnih ukrepov ter uveljavljala nove metode, taktike in tehnike za učinkovitejše preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje vseh oblik hudega in organiziranega kriminala, za kar bodo potrebne tudi ustrezne normative prilagoditve. Spodbujala bo izmenjavo podatkov in sodelovanje pristojnih organov na nacionalni ravni.

Republika Slovenija bo zagotovila hiter, učinkovit in celovit odziv na sodobne grožnje mednarodnega organiziranega in gospodarskega kriminala, zahtevnejših kaznivih dejanj, zlasti korupcije, pranja denarja, kaznivih dejanj, povezanih s kršitvijo finančnih in računovodskih predpisov, ter aktivno podprla pridobivanje in vrednotenje informacij o mednarodnih organiziranih kriminalnih združbah in terorističnih skupinah. Slednje zahteva ustrezne normative, organizacijske in funkcionalne spremembe ter prilagoditve v delovanju slovenske policije s poudarkom na proaktivnem pristopu na temelju obveščevalno vodene policijske dejavnosti.

5.9 Odzivanje na nezakonite migracije

Republika Slovenija bo svojo politiko na področju preprečevanja nezakonitih migracij in upravljanja migracij nasploh uresničevala skladno z nacionalno zakonodajo in zakonodajo Evropske unije ter dokumenti, standardi in usmeritvami Evropske unije in Organizacije združenih narodov. Na teh podlagah bo pripravljena nova strategija skladnega upravljanja meja, ki bo omogočila še bolj učinkovito prehajanje zunanjih meja, upoštevajoč izzive, ki jih prinašajo potencialne grožnje na teh mejah vključno z nezakonitimi migracijami in čezmejno kriminaliteto.

Z namenom omejevanja migracijskega pritiska, preprečevanja nezakonitih migracij, odzivanja na širši obseg nezakonitih migracij ali množičnih migracij, zlorab postopkov mednarodne zaščite, sekundarnih migracij znotraj Evropske unije in schengenskega območja ter krepitve nadzora nad zakonitim prebivanjem tujcev v Sloveniji bo Republika Slovenija spremljala in analizirala stanje na tem področju, izvajala nadzor državne meje in izravnalne ukrepe, preprečevala nezakonito prebivanje imigrantov v državi, spodbujala tozadevno sodelovanje s sosednjimi državami ter v okviru Evropske unije sodelovala pri izmenjavi statističnih podatkov in izdelavi analiz tveganj o nezakonitih migracijah in čezmejni kriminaliteti ter pri izvajanju skupnih aktivnosti na zunanji meji Evropske unije. Posebno pozornost bo namenjala izmenjavi informacij z varnostnimi organi drugih držav.

5.10 Odzivanje na podnebne spremembe

Republika Slovenija se zaveda, da bo mogoče zaostrovanje podnebnih sprememb omejiti le z odločnimi globalnimi in univerzalnimi ukrepi, zato bo tudi sama pripravila in izvajala politike za prilagajanje podnebnim spremembam, s katerimi bo omejila in zmanjšala škodljive posledice ter zagotovila obvladovanje tveganj v spremenjenih podnebnih razmerah. Te politike bodo temeljile na usmeritvah in aktivnostih Organizacije združenih narodov in EU ter hkrati upoštevale posebne nacionalne pogoje Republike Slovenije.

V povezavi z razvojem tehnološko visoko razvitega gospodarstva si bo prizadevala doseči mednarodne standarde pri zmanjševanju okolju škodljivih emisij, državam v razvoju pa bo nudila pomoč pri njihovem prilagajanju podnebnim spremembam in obvladovanju emisij toplogrednih plinov.

Republika Slovenija si bo prizadevala predvsem za učinkovito prilagajanje celotne družbe podnebnim spremembam, pri čemer bo poudarek na interdisciplinarnosti in medsektorski usklajenosti ukrepov. Kratkoročno bo pozornost prednostno namenila nadgrajevanju sistemov za zgodnje opozarjanje pred izrednimi vremenskimi dogodki.

5.11 Odzivanje na globalna finančna, gospodarska, tehnološka in socialna tveganja

V razmerah globalnih, gospodarskih, finančnih in socialnih tveganj bo prizadevanje Republike Slovenije usmerjeno v preventivno delovanje, soočanje in blažitev vplivov negativnih posledic globalizacije predvsem z ukrepi za povečanje zaupanja v finančne institucije, izboljšanje likvidnosti gospodarskih družb in ohranjanje delovnih mest, s fiskalnimi spodbudami za upočasnitev padanja gospodarske rasti ter s spodbujanjem napredka, konkurenčnosti, raziskav in razvoja in izobraževanja ter izrabo pozitivnih vidikov tehnološkega napredka. Pri tem ukrepi za blažitev globalnih finančnih, gospodarskih, tehnoloških in socialnih tveganj ne bodo zavirali sposobnosti delovanja in razvoja nacionalnovarnostnega sistema Republike Slovenije, za zagotavljanje nacionalne varnosti ter odpornosti države in družbe na vse vrste kriz.

Republika Slovenija si bo prizadevala vzpostaviti odporen finančni sistem, ki bo znal prenesti morebitne šoke in prekinitve finančnih tokov. Pri tem bo varovala in skrbela za razpršeno dostopnost do različnih finančnih virov. Ustvarjala bo ugodno okolje za dinamično in trajnostno gospodarstvo, ter mu pomagala pri razpršitvi in iskanju novih tržišč. V času konjunktore bo skrbela, da bo v primeru naslednje finančne ali gospodarske krize na voljo dovolj sredstev, ki bodo usmerjene v blažitev posledic finančnih, gospodarskih in socialnih vidikov krize, kot so izboljšanje likvidnosti gospodarskih družb in ohranjanje delovnih mest, fiskalne spodbude za upočasnitev padanja gospodarske rasti ter s spodbujanje konkurenčnosti in povečanjem izdatkov za potrebe tehnološkega razvoja. Gospodarska politika bo temeljila na enakovrednem obravnavanju gospodarske, socialne in okoljske razsežnosti blaginje ter trajnostnem razvoju. Pri tem pa bo gospodarska politika temeljila na nadaljnji krepitvi globalne proste trgovine in gospodarske menjave. Na področju energetike in surovin bo Republika Slovenija spodbujala varčevalno politiko, razvoj novih tehnologij, uporabo alternativnih virov energije, iskanja novih virov energije in drugih surovin, ter njihovo razpršenost.

Republika Slovenija si bo prizadevala za večjo gospodarsko razvitost in blaginjo, izboljšanje kakovosti življenja njenih prebivalcev, zagotavljanje trajnostnega razvoja na gospodarskem in socialnem področju ter spodbujati ustvarjalno, na tehnologiji temelječo in odprto družbo.

Zaostrene in zapletene gospodarske in družbene razmere bodo nosilec politične oblasti, državnim organom in gospodarskim subjektom narekovale sprejemanje takšnih odločitev, ki bodo zmanjševale verjetnost, da različne oblike socialnih napetosti in nestabilnosti prerastejo v neposredno grožnjo nacionalni varnosti Republike Slovenije.

Republika Slovenija se bo na revščino in druge oblike socialne negotovosti kot družbeni, gospodarski in politični problem v državi odzivala s spodbujanjem bolj učinkovitega delovanja trga ob hkratnih ukrepih in usmerjenih posegih države na različnih ravneh, vključno s spodbujanjem humanitarne dejavnosti in z usmerjenim delovanjem socialnih služb.

Krepitev zaposlenosti bo Republika Slovenija spodbujala z urejanjem in ustreznimi politikami trga dela ter s širjenjem javnih del in ukrepov aktivne politike zaposlovanja, izobraževanja, prezaposlovanja in samozaposlovanja.

Zaradi negativnega demografskega trenda v družbi in staranja njenega prebivalstva bo Republika Slovenija skrbela za dolgoročno finančno vzdržno in uravnoteženo politiko na področjih povezanih s staranjem prebivalstva, z izvajanjem akcijskih načrtov pristojnih resornih organov in z

medgeneracijsko pravično porazdelitvijo bremen Poleg tega bo skrbela za ustvarjanje boljših življenjskih možnosti mladega dela prebivalstva in izvajala premišljeno imigracijsko politiko.

Republika Slovenija se bo proti nevarnostim, ki jih prinaša globalizacija, odzivala tudi zagotavljanjem varstva kulturne dediščine.

5.12 Odzivanje na ogrožanje javne varnosti

Z namenom pravočasno odkrivati, predvsem pa učinkovito preprečevati in preganjati vse vrste kriminalitete, bo Republika Slovenije tudi v prihodnje zagotavljala združeno in usklajeno delovanje ustrezno usposobljenega in opremljenega policijskega, pravosodnega, upravnega in redarstvenega segmenta sistema notranje varnosti, poleg tega pa bo krepila sodelovanje z regionalnimi mednarodnimi varnostnimi institucijami ter prenašala in promovirala dobre prakse v regiji. Zaradi kompleksnosti preprečevanja kriminalitete si bo prizadevala zagotoviti ustrezno raven partnerstva med javnim in zasebnim ter skladnost politik in strategij različnih resorjev, ki lahko prispevajo k uspešnemu spopadanju s kriminaliteto.

Republika Slovenija bo na državni ravni podpirala in razvijala učinkovit sistem za pregon kaznivih dejanj na področju korupcije ter gospodarske in organizirane kriminalitete. Problematiko na področju usposabljanja, opremljanja in ustrezne organiziranosti policije bo uredila s področno strategijo.

Republika Slovenija bo nadgrajevala varovanje svoje državne meje skladno z evropskimi in nacionalnimi predpisi in standardi. Tudi v prihodnje bo nadgrajevala ukrepe za izboljšanje varnosti prometa in v ta namen podpirala dejavnost nacionalnega organa za varnost prometa. Hujše kršitve javnega reda in miru bo preprečevala z razvijanjem preventivnih ukrepov in z usmerjenim preventivnim delom. Posebno pozornost bo namenjala varovanju demokratične ustavne ureditve s spremljanjem, preprečevanjem in zatiranjem kaznivih dejanj zoper suverenost Republike Slovenije in njeno demokratično ustavno ureditev.

5.13 Obvladovanje naravnih in drugih nesreč

Republika Slovenija si bo za obvladovanje naravnih in drugih nesreč prizadevala za nadaljnji skladnejši razvoj sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in njegovo večjo učinkovitost ter racionalnost. Zagotovljena bo večja usklajenost med vsemi zmogljivostmi države, podsistemi nacionalne varnosti ter med lokalno in državno ravno. Izboljšalo se bo sodelovanje v vseh fazah obvladovanja nesreč in zmanjšala razlika med zmogljivostmi za zaščito in reševanje lokalnih skupnosti. Ob sočasnem zagotavljanju čim boljše odzivnosti sil za zaščito, reševanje in pomoč ob naravnih in drugih nesrečah, bo večja pozornost kot doslej namenjena preventivnim dejavnostim, kot so potresno odporna gradnja, premišljeni posegi v prostor, trajnostno urejanje prostora, ukrepi za zmanjšanje posledic toče in suše ter preventivni protipožarni ukrepi na požarno najbolj ogroženih območjih zahodnega dela države. Izboljšana bo tudi preventivna dejavnost v zvezi s protipoplavno zaščito in zaščito pred plazovi. S krepitvijo funkcije zavarovalništva na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami se bo zmanjšala socializacija tveganj in posledic nesreč. Republika Slovenija bo krepila odgovornost pristojnih organov in organizacij za načrtno uvajanje preventivnih ukrepov v dejavnosti iz njihove pristojnosti. Za bolj usklajeno izvajanje preventivne dejavnosti na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami bo vzpostavljen ustrezen koordinacijski mehanizem.

Republika Slovenija si bo prizadevala za nadaljnji razvoj lastnih zmogljivosti za odzivanje na naravne in druge nesreče, pri čemer bo upoštevala multiplikativen učinek posameznih virov, tveganj in groženj. Poudarek bo na dograjevanju infrastrukturnih sistemov, zlasti informacijsko-komunikacijskih, ter izboljševanju pogojev delovanja služb, enot in drugih sestav. Nadaljnji razvoj sil za zaščito, reševanje in pomoč bo temeljil na modularni organiziranosti in prilagodljivosti konkretnim razmeram. Izboljšal in prilagodil se bo tudi položaj reševalcev, ki prostovoljno sodelujejo pri zaščiti in reševanju, vključno z ugodnostmi za delodajalce, ki prostovoljce zaposlujejo. Eno od težišč dejavnosti bo tudi krepitev ozaveščenosti in usposobljenosti prebivalstva za izvajanje osebne in vzajemne zaščite ter nadaljnja krepitev prostovoljstva.

Republika Slovenija bo na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami tudi v prihodnje intenzivno sodelovala s sosednjimi državami, še posebej v obmejnih območjih s pripravo skupnih ukrepov pripravljenosti in pri medsebojni pomoči ob nesrečah. Prizadevala si bo za krepitev mehanizma Evropske unije na področju civilne zaščite kot ključnega mehanizma za preventivo in pripravljenosti za zagotavljanje pomoči državam članicam in drugim državam ob večjih nesrečah, ki

presejajo nacionalne zmogljivosti. Nadaljevala bo aktivno vlogo pri razvoju varstva pred nesrečami in obvladovanju nesreč državam Zahodnega Balkana. Na podlagi sklenjenih mednarodnih pogodb bo dejavna tudi v Organizaciji združenih narodov in drugih mednarodnih organizacijah, in sicer predvsem v obliki medsebojnega obveščanja o nevarnostih in posledicah naravnih in drugih nesreč ter pri usklajevanju medsebojne pomoči ob nesrečah.

5.14 Odzivanje na omejenost naravnih virov in degradacijo življenjskega okolja

Na področju zaščite naravnih virov in varovanja okolja bo Republika Slovenija upoštevala lastne cilje in standarde in tiste, ki veljajo v Evropski uniji, ter h katerim jo zavezujejo mednarodni dogovori. Njeno odzivanje bo usmerjeno predvsem v zmanjševanje izpusta toplogrednih plinov, ohranjanje biotske raznovrstnosti, zmanjševanje onesnaženosti tal, učinkovito upravljanje z vodami (odpornost vodnih virov in njihovih zalog), vključno s čezmejnimi vodnim sodelovanjem, izboljševanje kakovosti zraka, zmanjševanje količine odpadkov in pospeševanje njihovega recikliranja ter zniževanje emisije hrupa in elektromagnetnih emisij. Pri skrbi za družbeni razvoj se bo upoštevalo vsa zakonsko opredeljena načela varstva okolja, zagotavljal vključevanje okoljskih vsebin in načel trajnostnega razvoja v programe drugih resorjev ter krepilo zavest državljanov o pomenu varovanja okolja. Republika Slovenija bo vplivala na zmanjševanje onesnaženosti okolja tudi s spodbujanjem uvajanja visoko razvitih tehnologij.

Na področju kmetijske dejavnosti si bo Republika Slovenija prizadevala za ohranjanje, varovanje in širjenje obstoječih kmetijskih zemljišč in drugih potencialov za pridelavo hrane in krme, odpornost preskrbe ter prilagajanje kmetijstva posledicam podnebnih sprememb.

Zadostno oskrbo s ključnimi energetske viri si bo Republika Slovenija zagotavljala s primerno diverzifikacijo virov preskrbe, posebno pozornost pa bo namenjala tudi večji izrabi lokalnih virov obnovljive energije in prehodu na nadomestne vire. Podpirala bo miroljubno uporabo jedrske energije, ki bo pod mednarodnim jedrsko neširitvenim nadzorom in bo temeljila na upoštevanju najvišjih meril tehnične in fizične varnosti.

5.15 Odzivanje na zdravstveno-epidemiološke grožnje

Republika Slovenija si bo na področju zdravstvenega varstva prizadevala vzpostaviti učinkovit sistem za hitro odkrivanje zdravstveno-epidemioloških groženj, ki so posledica spremenjenih naravnih okoliščin ali pa so povezane z delovanjem človeka ter sistem za ustrezno odzivanje vseh zdravstvenih služb in drugih družbenih struktur na navedene grožnje. Še večjo pozornost bo namenila preventivi pred posebej nevarnimi boleznimi živali in pred boleznimi, ki se z živali prenašajo na človeka.

Republika Slovenija si bo prizadevala za še tesnejše sodelovanje s sistemi za zgodnje odkrivanje in obvladovanje zdravstveno-epidemioloških groženj v državah članicah Evropske unije in s tovrstnim sistemom Svetovne zdravstvene organizacije.

6. Sistem nacionalne varnosti Republike Slovenije

6.1 Temelji sistema nacionalne varnosti

Republika Slovenija ima za zagotavljanje nacionalne varnosti vzpostavljen sistem nacionalne varnosti, ki temelji na političnih, pravnih, gospodarskih, socialno-zdravstvenih, informacijskih, infrastrukturnih, znanstveno-tehnoloških, izobraževalnih in drugih temeljih ter zmogljivostih države. Pomemben nacionalnovarnostni temelj je tudi dosežena stopnja varnostne kulture v družbi.

Izredno dinamično in hitro spreminjanje sodobnega varnostnega okolja ter kompleksnost in prepletenost varnostnih groženj in tveganj v njem, zahtevajo tudi celovito organizacijsko povezanost posameznih resornih politik, pomembnih z vidika zagotavljanja nacionalne varnosti, v skladno celoto ter organizacijsko prožnost in prilagodljivost sistema nacionalne varnosti in njegovih podsistemov. Le tako je mogoče zagotoviti skladno in pravočasno odzivanje države na celoten nabor sodobnih virov ogrožanja in tveganja nacionalne varnosti.

6.2 Organiziranost sistema nacionalne varnosti

Zagotavljanje nacionalne varnosti Republike Slovenije temelji na delovanju obrambnega sistema, sistema notranje varnosti ter sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami kot podsistemov sistema nacionalne varnosti, vključuje pa tudi zunanjepolitične, gospodarske, informacijske in druge dejavnosti, ki neposredno vplivajo na nacionalno varnost. Obveščevalno-varnostna skupnost zagotavlja obveščevalno podporo (političnim) nosilcem nacionalnovarnostnega sistema in ščiti vitalne interese Republike Slovenije. Navedene (pod)sisteme se bo tudi v prihodnje nadgrajevalo, predvsem pa povezovalo v skladno celoto z namenom povečevanja učinkovitosti in odpornosti celotnega nacionalnovarnostnega sistema.

Obrambni sistem

Obrambni sistem Republike Slovenije predstavlja celoto političnih, normativnih, organizacijskih, vojaških, kadrovskih, materialno-finančnih, obveščevalno-varnostnih, informacijsko-komunikacijskih, razvojno-raziskovalnih, izobraževalnih in drugih dejavnosti, ki jih organizira država za učinkovito zagotavljanje obrambe in obrambne sposobnosti. Obrambni sistem Republike Slovenije tvori vojaška obramba in civilna obramba. Obrambne zmogljivosti Republike Slovenije, ki so glavna podlaga njene obrambe in obrambne sposobnosti tvorijo vojaške in civilne zmogljivosti. Vojaško obrambo Republike Slovenije zagotavlja Slovenska vojska, ki je nosilka izgradnje vojaških zmogljivosti in vojaške pripravljenosti. Civilna obramba je celota ukrepov in dejavnosti, civilnih zmogljivosti, s katerimi podpira in dopolnjuje vojaško obrambo države, zagotavlja delovanje oblasti in izvaja podporo zavezniškim silam ter prispeva k odpornosti in civilni pripravljenosti Republike Slovenije ter preskrbi, zaščiti in preživetju prebivalstva od mirnodobnih kriz do vojne. V obrambni sistem se z izvajanjem dejavnosti, ki prispevajo k obrambi države, vključujejo tudi organi lokalnih skupnosti, državljani ter civilno družbene organizacije, katerih dejavnosti so posebnega pomena za obrambo.

Obrambni sistem se bo s svojo strukturo in organiziranostjo odzival na spremembe v mednarodnem varnostnem okolju ter spremljal razvoj in odzivanje sodobnih obrambnih sistemov v svetu. Pri tem se bodo poleg sprejetih zavez, ki izhajajo iz članstva v Natu in Evropski uniji ter drugih mednarodnih organizacijah, upoštevala načela skladnosti z nacionalnimi potrebami, uravnoteženosti med potrebami in zmožnostmi, kar pomeni določanje prioritet glede na geografsko umeščenost in značilnosti Republike Slovenije, kot tudi načela sodobne vojaške organiziranosti in načela slovenske vojaške tradicije.

Republika Slovenija bo zagotovila ustrezen obseg obrambnih virov, da bo obseg in strukturo obrambnega sistema prilagodila dolgoročnim, varnostnim, demografskim in tehnološkim trendom. Republika Slovenija si bo prizadevala doseči raven obrambnih izdatkov skladno s prevzetimi mednarodnimi zavezami, s čimer bo zagotavljala celovit razvoj obrambnih zmogljivosti države, vključno z zmogljivostmi za soočanje z vojaškimi, informacijsko-kibernetskimi in hibridnimi grožnjami. Zagotavljala bo pravočasno vzpostavljanje načrtovanih obrambnih sil in zmogljivosti ter njihov uravnotežen razvoj in si prizadevala za čim večjo učinkovitost obrambnega sistema. Potrebne sistemske spremembe bo oprla na primerno spremenjene in dopolnjene normativne podlage.

Republika Slovenija bo razvijala zmogljivosti ob upoštevanju enotnega nabora sil pri razvoju zmogljivosti, projektih modernizacije in uporabi zmogljivosti bo sledila sodobnim trendom okrepljenega sodelovanja z drugimi državami Nata in Evropske unije.

Krepitev civilne pripravljenosti, v okviru posodobljene civilne obrambe, za povečanje odpornosti Republike Slovenije, se bo uresničevalo z implementacijo nacionalnih rešitev za krepitev odpornosti države in družbe pred sodobnimi in prihodnjimi varnostnimi grožnjami in izzivi.

Sistem notranje varnosti

Sistem notranje varnosti predstavljajo institucionalni nosilci varnostnih nalog. V ta sistem so vključeni poleg represivnih organov tudi pravosodni in drugi državni organi ter institucije, ki z uresničevanjem nalog prispevajo k notranji stabilnosti in varnosti. Republika Slovenija za zagotavljanje notranje varnosti razvija učinkovit, fleksibilen in odziven varnostni sistem ter omogoča sodelovanje in vključevanje drugih subjektov pri opravljanju zadev in nalog javne varnosti. Notranjo varnost zagotavlja z delovanjem institucij javne varnosti, policije, državnega tožilstva, inšpekcijskih in nadzornih organov, obveščevalno-varnostnih služb, drugih državnih organov, organizacij z javnimi pooblastili, zasebnih varnostnih družb in drugih organizacij zasebnega prava ter organov lokalne samouprave na temelju

njihovega medsebojnega sodelovanja, tako v Republiki Sloveniji, kot na mednarodni ravni. Pri upravljanju zadev javne varnosti se vzpostavlja tudi sodelovanje z organizacijami, združenji in iniciativami državljanov, lokalno skupnostjo ter v okvirih javno-zasebnega partnerstva.

Nadaljevalo se bo s krepitvijo pripravljenosti za preprečevanje in obvladovanje sodobnih virov ogrožanja, varovanje kritične infrastrukture in izboljševanje kakovosti varovanja premoženja na vseh ravneh.

Razvoj sistema notranje varnosti bo na normativnem in organizacijskem področju usmerjen v dejavnosti za zagotavljanje večje stopnje notranje varnosti, s poudarkom na razvoju območja svobode, vladavine prava in človekovih pravic, razvoju in izvajanju nalog nacionalnega preiskovalnega urada, nacionalnega organa za varnost prometa, nacionalnega forenzičnega laboratorija zmogljivosti na področju kibernetike varnosti ter razvijanje in pospeševanje preventivne dejavnosti na vseh področjih notranje varnosti. Za doseganje uspešnega delovanja varnostnega sistema bo Republika Slovenija pospeševala in spodbujala sodelovanje med institucijami znotraj sistema notranje varnosti, njihovega povezovanja in predvsem tekoče izmenjave podatkov in informacij.

Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami je namenjen zagotavljanju varstva ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine ter okolja pred naravnimi in drugimi nesrečami s ciljem zmanjšanja števila nesreč ter preprečitve oziroma zmanjšanja žrtev in drugih posledic teh nesreč. Kot nesreča se obravnavajo tudi posledice vojne, uporabe orožij ali sredstev za množično uničevanje ter posledice terorističnih napadov in drugih oblik množičnega nasilja. Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami obsega programiranje, načrtovanje, organiziranje, izvajanje, nadzor in financiranje ukrepov ter dejavnosti za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami zagotavljajo v okviru svojih pristojnosti oziroma pravic in dolžnosti prebivalci Republike Slovenije bodisi kot posamezniki bodisi prostovoljno organizirani v društva, strokovna združenja ter druge nevladne organizacije, ki opravljajo dejavnost, pomembno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, javne reševalne službe, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije ter lokalne skupnosti in država.

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami se uresničuje kot enoten in celovit podsistem nacionalne varnosti na lokalni in nacionalni ravni. Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami je povezan z drugimi podsistemi sistema nacionalne varnosti in je vpet v mednarodne mehanizme na tem področju.

Razvoj sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami na normativnem in organizacijskem področju bo usmerjen v uveljavljanju celovitega pristopa k varstvu pred nesrečami s poudarkom na preventivnih dejavnostih, zmanjševanju tveganj nesreč, številčnemu zmanjšanju dolžnostnih sestav ob hkratnem povečanju učinkovitosti in ustreznega odziva vseh sil za zaščito, reševanje in pomoč ter krepitvi zmožnosti za vzajemno zagotavljanje reševalne pomoči v okviru Evropske unije in z državami v regiji.

Obveščevalno-varnostna skupnost

Obveščevalno-varnostno skupnost sestavljajo subjekti, ki se v skladu z zakonskimi pooblastili ukvarjajo z obveščevalno-varnostnimi nalogami.

Narava obveščevalnega dela je usmerjena k pravočasni prepoznavi in oceni groženj nacionalni varnosti Republike Slovenije, pri čemer mora zagotoviti obveščevalno-varnostno podporo drugim subjektom nacionalnovarnostnega sistema za pravočasno izvajanje ukrepov iz njihovih zakonskih pristojnosti.

Sodobne grožnje in izzivi narekujejo tudi poglobljanje sodelovanja s partnerskimi službami in organizacijami v evroatlantskem prostoru in v širšem strateškem okolju Republike Slovenije, kot tudi izboljšanje koordinacije med različnimi subjekti nacionalnovarnostnega sistema Republike Slovenije.

Razvoj obveščevalno-varnostne dejavnosti bo na normativnem in organizacijskem področju usmerjen v zagotavljanje ustreznih pooblastil, kadrovskih in materialnih virov ter sistemskih in tehnoloških rešitev za učinkovito izvajanje obveščevalno-varnostnih nalog kot tudi zagotavljanje ustreznega sodnega, parlamentarnega in strokovnega nadzora.

6.3 Upravljanje in vodenje sistema nacionalne varnosti

Skladno s parlamentarno organiziranostjo državne oblasti v Republiki Sloveniji so v upravljanje in vodenje sistema nacionalne varnosti vključeni organi zakonodajne in izvršilne veje oblasti.

Državni zbor, ki predstavlja politično (institucionalno) raven upravljanja in vodenja sistema nacionalne varnosti, določa zakonske okvire in dolgoročne smernice razvoja nacionalnovarnostne politike in sistema nacionalne varnosti. S sprejemanjem državnega proračuna zagotavlja materialne možnosti za uresničevanje nacionalnovarnostne politike in preko pristojnih delovnih teles izvaja nadzor nad področjem nacionalne varnosti, predvsem pa nad zakonitostjo dela obveščevalnih in varnostnih služb.

Predsednik republike je po ustavi vrhovni poveljnik obrambnih sil Republike Slovenije.

Vlada, ki kot nosilka izvršilne veje oblasti predstavlja politično-izvršilno raven upravljanja in vodenja sistema nacionalne varnosti, usmerja in usklajuje izvajanje nacionalnovarnostne politike in delovanje sistema nacionalne varnosti na vseh ravneh in v ta namen sprejema potrebne politične, pravne, organizacijske, finančne in druge ukrepe.

Kot svoj posvetovalni in usklajevalni organ za področje nacionalne varnosti ima vlada Svet za nacionalno varnost. Svet za nacionalno varnost usklajuje nacionalnovarnostno politiko ter usmerja in usklajuje dejavnosti, ki se izvajajo zaradi uresničevanja interesov in ciljev nacionalne varnosti Republike Slovenije. Aktivnosti za delovanje Sveta za nacionalno varnost operativno usklajuje njegov sekretariat. Analitično in strokovno podpora sekretariatu Sveta za nacionalno varnost opravlja Operativna skupina Sekretariata Sveta za nacionalno varnost. Nacionalni center za krizno upravljanje se bo razvijal v osrednji nacionalni organ za spremljanje in posredovanje v primeru uveljavitve ukrepov kriznega odzivanja na obrambnem področju v miru, izrednem in vojnem stanju, za zagotavljanje prostorskih, tehničnih, informacijskih in telekomunikacijskih pogojev za delovanje vlade Republike Slovenije in teles kriznega upravljanja v krizah, pojavih in izrednih dogodkih, ki lahko pomembno ogrozijo nacionalno varnost.

Krizno upravljanje in vodenje, ki je namenjeno podpori vlade pri sprejemanju odločitev za odzivanje na krize in za usklajevanje med ministrstvi in podsistemi nacionalne varnosti, se bo tudi v prihodnje prilagajalo novim zahtevam pri vodenju sistema nacionalne varnosti s ciljem učinkovitejšega odzivanja države na možne grožnje in tveganja nacionalne varnosti.

Na normativnem in organizacijskem področju se bo na ravni države nadaljevalo z uveljavljanjem usklajenih postopkov, mehanizmov in ukrepov za učinkovito odzivanje na vse vire ogrožanj in varnostnih tveganj v nacionalnem okolju ter za prispevanje k obvladovanju kriz v mednarodnem okolju. Pri tem bodo upoštevana načela kriznega upravljanja in rešitve na področju kriznega upravljanja, uveljavljene v Evropski uniji in Natu. S tem bodo zagotovljeni pogoji za učinkovito načrtovanje in izvajanje priprav v posameznih podsistemi sistema nacionalne varnosti.

V postopku oblikovanja in uveljavljanja pokrajin kot širših samoupravnih skupnosti, se bo proučilo in novi politično-teritorialni organiziranosti po potrebi prilagodilo tudi posamezne naloge in pristojnosti na različnih področjih in podsistemi nacionalne varnosti.

7. Uresničevanje in dopolnjevanje resolucije

Uresničevanje te resolucije bo na podlagi pristojnosti, ki jih določajo ustava, zakoni, poslovnik Državnega zbora in odloki, izdani na podlagi tega poslovnika, spremljal Državni zbor neposredno in preko pristojnih delovnih teles. Državni zbor bo po potrebi celovito ocenil uveljavljanje resolucije ter jo dopolnil.

8. Začetek veljavnosti resolucije

Ta resolucija začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Z dnem uveljavitve te resolucije preneha veljati Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 27/2010 z dne 2. 4. 2010).

Št. ____
Ljubljana, dne ____
EVA 2019-1911-0001

Državni zbor Republike Slovenije
mag. Dejan Židan l.r. predsednik